

(Arkivfoto)

Trenger vi de kraftfôrkrevende produksjonene?

Kathrine Kinn,

koordinatør for «Alliansen ny landbrukspolitikk»

DUELLEN

Tekst: Anders Sandbu

Terje Halleland (Frp),

statssekretær i Landbruks- og matdepartementet

Klimaendringer truer matproduksjonen i mange viktige matproduserende regioner. Gjennom import av korn, mais og soya gjør vi oss avhengige av et matfat som er risikabelt på lang sikt, og bruker verdifullt jordbruksareal til dyrefôr i stedet for til menneskemat. Vi må heller øke selvforsyningen. Det er både framtidsetta og solidarisk.

Å si at vi øker matproduksjonen basert på importert fôr er ikke å øke selvforsyningen, men å øke selvbedraget. Vi må utnytte grøftarealene bedre og øke fokuset på å dyrke kraftfôrråvarer i Norge. Ved at kraftfôrprisen her er lav, reduserer vi verdien på grasarealer, men samtidig øker vi produksjonen på importert kraftfôr.

Jordbrukspolitikken som føres satser på stordrift og volum for å gjøre jordbruket mer kostnadseffektivt. I stedet ser vi at gjelda øker og at produksjonen løsrives fra produksjonsgrunnlaget. Lav kraftfôrpris reduserer verdien på gras og gjør det mindre lønnsomt å benytte lokale ressurser. Det fører til økt import og fallende selvforsyningsgrad.

Det vil føre til at vi ikke lurer oss selv. Videre vil det gi politikere og andre som er opptatt av norsk matproduksjon et riktig utgangspunkt. Slik får vi en ærlig debatt om hva økt matproduksjon på norske ressurser faktisk betyr. Det betyr å bruke alle de store og små teigene rundt omkring i landet, og ikke minst beiteressursene i utmarka.

Økt kraftfôrpris må komme sammen med andre tiltak som gjør at det lønner seg å dyrke mat i Norge. Vår allianse foreslår at tilskudd må gå fra volum over til drift av jord – som å pleie kulturlandskapet og ta vare på jorda. Rett og slett utnytte norske arealer. Erter, åkerbønner og raps er vekster som takler norske vekstvilkår, og bør i større grad dyrkes.

1 Importen av kraftfôrråvarer til husdyr er mer enn doblet de siste 15 årene. Er det bærekraftig?

Andelen norske råvarer i kraftfôret har økt med 12 prosentpoeng de siste to åra. Nå utgjør norsk korn rundt 80 prosent av karbohydratene i kraftfôret. Det kan ikke utgjøre så veldig mye mer enn det, fordi det trengs også noen andre karbohydratråvarer av hensyn til fôr kvalitet. Det gjennomføres mye forskning med for å øke andelen norske proteinråvarer.

2 Hvordan harmonerer denne økningen med alles mantra om økt matproduksjon på norske ressurser?

Regjeringen har lagt stor vekt på å styrke bruken av utmarksbeiteressursene og styrke grunnlaget for den geografiske produksjonsfordelingen (kanaliseringspolitikken), som er viktig for å øke matproduksjonen og bruke norske arealer.

3 Gjør dagens politikk det mer eller mindre attraktivt å importere kraftfôr?

I økende grad møter norsk matproduksjon importkonkurranse. Det er avgjørende for å bruke norske arealer og øke produksjonen at husdyrproduksjonen er konkurransedyktig. Det er en løpende avveining mellom lønnsomheten i kornproduksjonen og kostnaden kraftfôret utgjør i husdyrholdet. Det blir brukt milliardbeløp på å støtte bruk av norske arealer.

4 Hva vil en evt. omdefinering av selvforsyningsgrad (en korrigerende for import av fôr, som resultatmål for økt matproduksjon) gi?

Det vil ikke ha noen betydning i det hele tatt. Både utviklingen i produksjonsvolum, selvforsyningsgrader, import av ulike kraftfôrråvarer og bruken av norske arealer dokumenteres grundig årlig i jordbruksoppgjøret og i meldinger til Stortinget. Det gir en vesentlig grundigere dokumentasjon enn selvforsyningsgrad, justert for import av fôr gjør.

5 Hvor ligger nøkkelen i å gjøre det mer lønnsomt for bønder i de mest kraftfôrkrevende produksjonene å benytte seg av alternative fôrressurser?

Det er litt vanskelig å forstå spørsmålet. Det er et spørsmål det først og fremst er opp til bransjen selv å vurdere, dersom det menes å bruke andre fôrressurser enn kraftfôr, eller i kraftfôr, til svin og fjørfe.